

Euroopan tilintarkastustuomioistuin: ohjeita kääntäjälle

LÄHTEITÄ	KOMMENTTEJA
Public IATE https://iate.europa.eu/home	Huomaa luotettavuusluokitus!
EUR-Lex http://eur-lex.europa.eu/fi/index.htm	Mm. perussopimukset, säädökset, KOM-asiakirjat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista <u>varainhoitosäännöistä</u> , asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta <ul style="list-style-type: none"> o https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-FI/TXT/?from=FI&uri=CELEX%3A32018R1046 (varainhoitoasetus sisältää nykyisin myös soveltamissäännöt, kun aiemmin soveltamissäännöt olivat erillisessä säädöksessä) Käytä konsolidoitua tai uusinta muutettua toisintoa.
EUVL http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=fi	Euroopan unionin virallinen lehti
Julkaisukäsikirja http://publications.europa.eu/code/fi/fi-000100.htm	Säädöksen rakenne, viittaukset, kaikille kielille yhteiset käytänteet, ohjeita suomenkielisiin julkaisuihin, lyhenneluettelo, valtioiden ja maiden nimet, alueet ja rahayksiköt, virastojen ja laitosten nimet jne.
Euroopan unionin virallinen hakemisto http://europa.eu/whoiswho/public/index.cfm?	Mm. organisaatioyksikön haku

<p>Yhteisöjen talousarvio http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-fi.htm</p>	<p>Muista käyttää alkutekstissä tarkoitettua varainhoitovuoden talousarvion nimikkeitä.</p>
<p>Tilintarkastustuomioistuimet kotisivut https://www.eca.europa.eu/fi/Pages/ecadefault.aspx</p>	<p>Vuosikertomukset, erityiskertomukset, erityisvuosikertomukset, lausunnot, katsaukset, toimintakertomus; tilintarkastustuomioistuimen esittely; tietoa tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyypeistä ja tarkastusmenetelmistä kaikilla EU:n virallisilla kielillä</p> <p>Tarkastusmenetelmät</p> <p>Tilintarkastuksen ja säännönmukaisuuden tarkastuksen käsikirja</p> <p>Tuloksellisuuden tarkastuksen käsikirja</p>
<p>Multiterm-sanasto</p>	<p>Sisältyy tilintarkastustuomioistuimen käännöstoimistolle lähettämään Studio-pakettiin.</p>

YLEISIÄ OHJEITA	KOMMENTTEJA
Tilintarkastustuomioistuimen tekstit eivät ole oikeudellisia tekstejä, joten niissä ei noudateta asetuksia tms. koskevia erityisiä konventioita. Tavoitteena on yleiskielen sääntöjen mukainen <u>selkeä asiateksti</u> .	<ul style="list-style-type: none"> — pitkiä virkkeitä saa tarvittaessa pilkkoa — päivämäärien merkitseminen: 30. toukokuuta 2010 (varsinaisessa tekstissä) 30.5.2010 (alaviitteissä) (kun viitataan asetukseen tms.: 30 päivänä toukokuuta 2010) <p>paragraph = kohta tilintarkastustuomioistuimen kertomusten kohdista puhuttaessa: kohta 5.1 jne. (kun viitataan asetukseen tms.: 8 artiklan 4 kohta)</p>
Suorat <u>lainaukset</u> sopimuksista, asetuksista tms. on otettava lähteestä sellaisenaan käännökseen.	Jos et löydä lähettä suomeksi vaan käännyt lainauksen itse, poista lainausmerkit.
Kertomuksen <u>otsikon</u> täytyy olla sanamuodoltaan ”itsenäinen”.	<p><u>Oikein:</u> Erityiskertomus x/2010 Maataloustuen hallinnointi</p> <p><u>Väärin:</u> Erityiskertomus <u>nro</u> x/2010 maataloustuen hallinnoinnista</p>
<u>Kansisivun</u> on sanamuodoltaan ja asettelultaan vastattava oheisia malleja.	Ks. mallit jäljempänä viimeisellä sivulla (Kansisivu: Alustavat huomautukset / Erityiskertomus).
<u>Alaviitteissä</u> viittaukset tilintarkastustuomioistuimen asiakirjoihin	<p>Varsinainen otsikko kursiivilla: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus xx/2009 <i>Turkin liittymistä valmistelevan tuen hallinnointi Euroopan komissiossa</i></p> <p><u>Poikkeus:</u> hyperlinkkeihin ei kursiivia (paitsi jos alkutekstissäkin kursiivi).</p>
<u>Alaviitteen numero</u> virkkeen lopussa	Jos alaviitteen numero sijoittuu virkkeen loppuun, virkkeen piste tulee alaviitteen numeron jälkeen.
Hyperlinkit	Linkit, joissa on verkkotunnus europa.eu, lokalisoidaan vaihtamalla niissä oleva kielitunnus (esim. en->fi), jos asiakirja on saatavilla suomeksi ja lokalisointi on mahdollista. Lokalisoidun linkin toimivuus on tarkistettava.

Yhdysmerkkeihin ei tehdä sidontoja	Yhdysmerkit kirjoitetaan sellaisenaan, ilman sidontoja (nonbreakhyphen): esim. elpymis- ja palautumistukiväline.
Liitteissä lueteltujen asiakirjojen, hankkeiden ja sopimusten nimet	Ellei tunnettua suomenkielistä nimeä ole, nimet jätetään käännökseen samassa muodossa kuin ne ovat alkutekstissä huolimatta siitä, millä kielellä ne on kirjoitettu – nimiä ei käännetä.
Alaviitteissä/loppuviitteissä mainittujen lähdeasiakirjojen otsikot	Jos suomenkielinen nimi on olemassa, se täytyy etsiä. Muissa tapauksissa käännökseen jätetään otsikko alkuperäisellä kielellä (EN tai muu kieli) – sen perään ei lisätä käännoästä sulkeissa. Lähdeviitteen yleiset osat, kuten päiväys ja julkaisupaikka, instituutio (jos kyseessä on tunnettu instituutio, kuten EU:n toimielin, YK, EIP), osio, kohta jne. käännetään.
Tekstissä mainittujen kansallisten viranomaisten, virastojen instituuttien jne. nimet	Jos kertomuksessa määritetään ko. tahon toiminnan luonne (maksajavirasto, ministeriö, ammattijärjestö...), nimi käännetään ja alkuperäinen nimi lisätään käännoksen perään sulkeissa, jos nimi esiintyy jäljempänä tekstissä.
”We”-sanana kääntäminen	Erityiskertomuksissa ei käännetä ”me” vaan kontekstiin sopivasti tilintarkastustuomioistuin, tarkastajat, tarkastus, ... (tai jokin muu taho, jota pronomiinilla tarkoitetaan).
Numerot ja luvut virkkeissä	Virkettä ei aloiteta numeroilla eikä kahteen eri asiaan viittaavia lukuja sijoiteta lauseissa peräjälkeen (ei ” <u>komissio kirjasi 259 27 jäsenvaltion tekemää muutospyyntöä</u> ”, vaan esim. ” <u>komissio kirjasi 27 jäsenvaltion tekemät 259 muutospyyntöä</u> ”).
Suomenkielisessä tekstissä käytetään <u>lyhenteitä</u> harvemmin kuin englannin- ja ranskankielisissä.	<ul style="list-style-type: none"> — Alkutekstissä käytetyt lyhenteet kirjoitetaan käännökseen yleensä auki. — DG = pääosasto (PO). Jos pääosastojen nimiä esiintyy runsaasti, voi käyttää myös lähdetekstissä olevaa pääosaston nimen lyhennettä (esim. PO AGRI tai AGRI-pääosasto). — Komission pääosastot ja muut osastot: https://publications.europa.eu/code/fi/fi-390600.htm — Tavallisesti käännoksissä käytetään vain yleisesti hyväksytyjä lyhenteitä. <u>Poikkeus</u>: Tekstissä mainitaan toistuvasti useista sanoista muodostuva käsite tai organisaation, ohjelman tms. nimi, ja käsitteen tai nimen kuljettaminen kokonaisuutena pitkin tekstiä haittaa luettavuutta. Tällöin voidaan harkita lyhenteen käyttöä, varsinkin jos sellaista on alkutekstissä käytetty. Lyhenne on selitettävä ainakin silloin, kun se esiintyy tekstissä ensimmäisen kerran.

	<ul style="list-style-type: none"> — Taulukoissa lyhenteitä on lupa käyttää (koska tilaa on vähän). Silloinkin lyhenteen merkityksen on käytävä ilmi kertomuksesta.
<p>Lyhenneluettelo</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Lyhenteet, joita ei käytetä suomenkielisessä käännöksessä, on syytä jättää pois myös xdiff-tiedostoista. — Lyhenneluettelossa (ja myös muualla tekstissä) Studiossa tyhjiksi jääviin segmentteihin on laitettava välilyönti ja ne on vahvistettava (ctrl+enter); tämän jälkeen ko. segmentti lukitaan. — Lyhenne selitetään luettelossa ensin suomeksi. Jos suomen kielessä käytetään vieraskielistä lyhennettä, perään laitetaan tarvittaessa vieraskielinen vastine suluissa kursivoituna. — <u>Esimerkkejä:</u> EU: Euroopan unioni INEA: Innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto (<i>Innovation and Networks Executive Agency</i>) PO MOVE: Liikenteen ja liikkumisen pääosasto UK: Yhdistynyt kuningaskunta
<p>Tarkkana monitulkitaisen sanamuodon kanssa: Tarkastuksessa todettiin/havaittiin/ilmeni virheitä /puutteita/ongelmia, jotka...</p>	<ul style="list-style-type: none"> — <u>Usein on selvempää sanoa esim.:</u> Tarkastuksessa ilmeni, että ... toteuttaminen oli puutteellista Tarkastuksen aikana/kuluessa havaittiin virheitä, jotka koskivat ... Tarkastus toi esiin ongelmia toimintapolitiikassa ... Tarkastuksen mittaan kävi ilmi, että ... Tarkastuksen perusteella havaittiin puutteita hankkeen toteutuksessa... Tarkastajat totesivat, että ... Tarkastuksessa selvitettiin, miten ... — <u>Poikkeus:</u> jos havaittu vika todella on tarkastuksessa eikä siinä, mitä tarkastettiin (tai jos tarkastuskohteena on toinen tarkastus, on käytävä ilmi, missä tarkastuksessa oli puutteita).
<p>Audit- tai examine-verbin vastine ei yleensä ole "tarkastella" – tilintarkastustuomioistuin ei "tarkastele", vaan tarkastaa:</p>	<ul style="list-style-type: none"> — <u>Oikein:</u> Tarkastuksessa tarkastettiin/tutkittiin/arvioitiin... Tarkastajat tutkivat/selvittivät/(paneutuivat/perehtyivät)...

Väärin: Tarkastajat tarkastelivat ... Tarkastuksessa tarkasteltiin...	— ("Tarkastella" on mahdollinen, kun ei tarkoiteta tarkastustyötä vaan esim. The Committee examined... = Komitea tarkasteli aihetta eri näkökulmista.)
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TEKSTEISSÄ USEIN ESIINTYVIÄ TERMEJÄ	KÄÄNNÖSOHJEITA / KOMMENTTEJA
accountability	yleensä tilintarkastustuomioistuimen teksteissä "tilivelvollisuus"
about the report	kertomuksen kuvaus (osio erityiskertomuksen alussa)
assurance model	varmennusmalli (<u>ei</u> "varmuusmalli" tai "varmuuteen perustuva malli")
audit	tarkastus
audit procedures	tarkastustoimenpiteet (ei "tarkastusmenettelyt")
financial audit (FR: audit financier)	tilintarkastus
performance audit (FR: audit de la performance)	tuloksellisuuden tarkastus, tuloksellisuustarkastus (ennen käytettiin termiä "toiminnantarkastus")
compliance audit (FR: audit de conformité)	säännönmukaisuuden tarkastus
auditor	tarkastaja (ei yleensä "tilintarkastaja")
audit team	tarkastustiimi (ei "tarkastusryhmä")
audit visit	yleensä: tarkastuskäynti (<u>ei</u> "vierailu")
Court of Auditors (tai pelkkä Court, kun viitataan Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen)	tilintarkastustuomioistuin (ei pelkkä "tuomioistuin", jottei sotkeennu unionin tuomioistuimeen)
DAS (EN: SOA)	lausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta; tarkastuslausuma tai DAS-lausuma; DAS-tarkastus; SOA-lausuma, SOA-tarkastus
legality and regularity	perussopimuksessa suomennettu "laillisuus ja asianmukaisuus"; kuitenkin, jos käännettävässä tekstissä ei ole suoraa viittausta EU-perussopimukseen, käännetään "laillisuus ja sääntöjenmukaisuus " (tarkempi ja oikeellisempi termi)

policy	usein tilintarkastustuomioistuimen teksteissä "toimintapolitiikka" (tai "politiikka"); <u>huom.</u> käännöksenä voi olla myös sana "toimintapoliittinen" (mutta ei "poliittinen" = "political")
preliminary findings	alustavat huomautukset (esiintyy yleensä kertomusten otsikossa)
President	tilintarkastustuomioistuimen presidentti kirjoitetaan suomeksi pienellä p-kirjaimella.
selected	tarkastukseen valittu (maa, ohjelma, hanke...)
review	katsaus; eri tyyppisiä tilintarkastustuomioistuimen julkaisemia katsauksia:
briefing paper	aihekohtainen katsaus
landscape review	yleiskatsaus
rapid case review	nopea tilannekatsaus
audit compendium	tarkastuskooste
audit preview	tarkastuksen ennakkoesittely
1) economy, 2) effectiveness, 3) efficiency (tuloksellisuustarkastuksen yhteydessä)	varainkäytön periaatteita (erityisesti tuloksellisuustarkastukseen liittyvää terminologiaa): 1) <u>taloudellisuus</u> = ovatko valitut panokset vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta kaikkein asianmukaisimmat ja edullisimmat, 2) <u>vaikuttavuus</u> = tuottaako yksikkö tai tukitoimenpide odotetut tuotokset, tulokset tai vaikutukset, 3) <u>tehokkuus</u> = onko käytettyjen resurssien, tuotosten ja tulosten välinen suhde optimaalinen / onko tuotokset ja tulokset optimoitu käytössä oleviin resursseihin nähden määrän, laadun ja ajoituksen osalta.

ASETTELUSTA	KOMMENTTEJA
<u>Ajatusviivana ja rajakohtailmauksissa: "En Dash": – .</u>	Esim. vuosina 2000–2010, ks. kohta 3–5 Ctrl + Num - (Ctrl + miinusviiva numeeriselta näppäimistöltä) TAI Alt + 0150 (myös Excelissä)
<u>Lainausmerkit: "right double quotation" lainauksen alussa ja lopussa (muistuttavat numeroa 99): "</u>	Alt + 0148 (myös Excelissä)
<u>Yksinkertaiset lainausmerkit: 'right single quotation' (muistuttavat numeroa 9): ' .</u>	Alt + 0146 (myös Excelissä)
<u>Sidottu välilyönti:</u> numeroiden ja niiden mittayksikön väliin sekä ajatuksellisesti yhteenkuuluvien numerosarjojen osien väliin.	Esim. 12 prosenttia, liite I, kohdat 70–73, EUVL L 123 Ctrl + Shift + välilyönti
<u>Sidottu tavuviiva:</u> pysyy kiinni sitä seuraavassa sanassa	Esim. valvontajärjestelmät ja -menettelyt Ctrl + Shift + Aakk. - (Ctrl + tavuviiva aakkoselliselta näppäimistöltä)
<u>Sisällysluettelo:</u> Otsikoksi "Sisällys"	Ei "sisällysluettelo"
<u>Otsikkotyylit:</u> Heading 1, Heading 2, Heading 3 ja Heading 4.	(Näiden pitäisi olla originaalissa oikein jo valmiiksi.)
Kertomuksen <u>sanasto</u> a ei tarvitse aakkostaa suomen mukaan.	Aakkostaminen käänösvaiheessa hankaloittaa revisointia.

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Turkin liittymistä valmistelevan tuen hallinnointi Euroopan komissiossa

(annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan 4 kohdan
toisen alakohdan nojalla)

Tilintarkastustuomioistuin on hyväksynyt nämä alustavat huomautukset
Luxemburgissa 25. kesäkuuta 2009 pitämässään kokouksessa.

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Erityiskertomus 09/2021

Disinformaation vaikutus Euroopan unioniin:

ongelmaan on tartuttu, mutta sitä ei ole vielä taltutettu